

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Eulov. Regele Ferdinand 4/22.

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre	...	840 Lej.
Fél évre	...	420 Lej.
Negyed évre	...	210 Lej.
Havonta	...	70 Lej.

Hirdetések díjszabás szerint.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Panaszkodik a közönség!

A közönség panasszal fordul az újságokhoz az aradi közegészségügyi állapotok miatt. A panaszok különbözőek. Egy részük a pékek ellen irányul, akik közül egyesek nem kezelik tisztán a sütésre kerülő tésztát s így legyek és rovarok kerülnek bele a mindennapi kenyérbe. Azt is panaszkolja a közönség, hogy némelyik élelmiszerkereskedő nem tartja üzletében letakarva, vagy háló alatt az eladásra szánt ennivalót. A borbélyok közül akadnak olyanok, akik használt kendőt kötnek a beretválkozó vendég nyakába és ritka olyan fodrászüzlet, ahol betartják a törvény intézkedését, amely előírja, hogy használat előtt minden esetben dezinficiálni kell a beretváló kést.

Az utcákon dögök heverésnek és miáznás büzzel fertőzik meg a levegőt. A Flórián-utcában a járdán nyílen ki fáradaimokat a — lovak és legelik a muskátli ablakokat. Három ucca viszont arról panaszkodik, hogy éjelenke nincs világítása. Ezek az utcák a város szívében fekszenek és sötétségükkel veszélyeztetik Arad város közbiztonságát és közrendjét. A viztorony előtt hetipécok alkalmával százával torlódnak a falusi szekerek és megakasztják a forgalmat. A sarogivátoz pányvázott lovak viszont a járkelőkben tehetnek kárt.

A közönség panaszkodik. Konkrét eseteket juttat az újság tudomására és tőlünk várja a segítséget a lehetetlen közegészségügyi és ucca-világítási állapotok megváltoztatására. A mi kötelességünk csak a kritika és jogunk: az események regisztrálása. A garadába gyűlt panaszokat azonban tovább adrezzáljuk az illetékes hatóságok címére és hisszük, hogy az elfajultságokon a legrövidebb idő alatt és radikális módszerrel segítenek. Figyelembe kell venni azt is, hogy forró nyár van, kánikula, amikor egy-egy járvány katasztrófálisan seperhet végig a panaszgó városban és zilált közegészségügyi állapotaink mellett a lehetetlenséggel határos lenne az epidémiát megállítani. A közönség panaszai jogosak és konkrétak, az orvoslásuk nem tűr halasztást.

Katasztrófális lenne erre a városra, ha köztisztviselési mizériák és kihágások miatt ragály vonulna végig rajta, embereket tizedelve. Ez pedig elkerülhetetlen, ha egyesek kicsinyes üzleti gondatlanságból, kapzsiságból vagy a lelkiismeret hiányában Csáky-szalntájának tekintik a törvénynek az emberi egészség és az ételnemük tisztaságára irányuló rendelkezéseit és fittyet hánynak a rendeleteknek. Csak radikális módszer és drákói szigor segíthet a bajokon, elő tehát a nagyseprűvel!

A szavazás utolsó akkordja. — Veszedelemes szélhámos garázdálkodik a Bánátban. — Dühöng a „köztisztaság” Aradon. — Új állomás épül Curticin. — Vakmerő betörés Aradon. — Eljárás a bérkocsisok ellen a mintavásári zsarolásokért. — Ledererék a halál előtt még egyszer találkozhatnak.

25 millió hátralékos adót hajt be a pénzügyigazgatóság.

Kimelet nélkül végrehajtanak mindenkit. Arad, a rossz adóváros.

(Saját tudósítónktól.) Megemlékeztünk róla, hogy Lazarescu pénzügyi vezérigazgató rendelkezése folytán az aradi pénzügyigazgatóság az árumintavásár eredményeinek alapján erőlyes akciót kezdett a forgalmi adók és a hátralékos adóösszegek behajtására. Az árumintavásári forgalom alapján kivetett forgalmi adók összegének tekintélyes részét már be is hajtották és most főképen arra helyeznek súlyt, hogy az aradi kereskedők és iparosok fizessék be hátralékos adóikat. A mintavásár tartamára felügyesztették az adóbehajtásokat, de most annál erőlyesebben akarnak hozzákezdeni a dologhoz. Beszélgettünk az aradi pénzügyigazgatóság egyik vezető tisztviselőjével, aki a következőket mondotta:

— Most már esedékes a harmadik negyedévi részlet befizetése is és ennek dacára vannak olyanok is, akik még a múlt esztendőről is tartoznak. A hátralékos adók összegét mind a két adóhivatalnál mintegy 25 millióra lehet tenni, amelynek behajtása annál sürgősebb, mert Lazarescu

vezérigazgató kijelentette, hogy Arad az adófizetések tekintetében nagyon elmaradt és a behajtás eddigi eredményével semmiképen sincsen megelégedve. Most már a végrehajtások komoly eszközhöz nyúlunk és minden hátralékosnál árverést tűzünk ki, amit a gyakorlatban is keresztülviszünk, ha az érdekelt nem törődik adófizetési ügyével. Aki azonban megkísérli adótarozásának rendezését és legalább egy részét kifizeti, annál eltékintünk a végrehajtástól. Természetesen ilyen esetekben legalább tíz naponként kell törleszteni, mert amennyiben az érdekelt ezt nem teszi meg, akkor tíz nap múlva új árverést tűzünk ki és ismét a legkellemetlenebb helyzetbe kerül, ha nem fizet. Petrescu adminisztrátor és Balaiann felügyelőhelyettes vezetésével állandó permanenciában maradnak azok a pénzügyi szervek, amelyeknek, hivatásuk az adók befizetésének kikényszerítése. Mindenkinél érdeke tehát, hogy mielőtt végrehajtási eljárás ra kerülne a sor, rendezze adótarozását, amit előbb-utóbb ugyis ki kell fizetni.

Új állomás épül Curticin.

Már építik a tisztviselőlakásokat. — Az ósdi állomásépület helyébe modern palota kerül.

(Saját tudósítónktól.) Az impériumváltozás következtében az egyébként jelentéktelen Curtici, kis aradmegyei község fontos helységgé változott. Románia és Magyarország közötti vasúti forgalom határállomása lett, vámhivatalt és határrendőrséget kapott, forgalma is jelentősen növekedett. A község természetesen rövid idő alatt egész más képet nyert, élénkobb, frisebb lett, úgy, hogy természetesen a vasúti állomás sem maradhatott a régi, ósdi épület. Minden évben nagyobbitásokat, javításokat eszközöltek rajta s most pedig teljesen újat akarják

építeni az állomás területét. A tervezet az aradi vasútigazgatóság dolgozta ki. Kétszemeletes modern állomásépületet építenek a határközségben s ennek költségei mintegy 15 millió lejt tesznek ki. A napokban tartottak helyszíni szemlét a községben és a tervezet jóváhagyás végett a közlekedésiügyi minisztériumnak terjesztették fel. Ha a jóváhagyás idejében megérkezik, még az ősz folyamán megkezdik az építkezéseket. Addig is azonban hatalmas munka folyik az állomásnál. Nem régen épült egy új fűtőház, amelyet a napokban vesznek át s a

tisztviselőlakások és tisztviselőházak építése is serényen folyik. Rövid idő alatt körülbelül nyolc ház épült fel s további házépítések várhatók. Szinte napról-napra emelkednek újabb házak s épíletek s amennyiben a minisztérium hozzájárul a tervhez, a Curticra érkező idegeneket impozáns s reprezentáló határállomás fogadja.

Házépítésiakció

életbiztosítási alapon.

Egy bucuresti biztosító intézet kölcsönt ad a köztisztviselőknek, ha életbiztosítást kötnek.

(Saját tudósítónktól.) Több ízben foglalkoztunk már az aradi köztisztviselők telkeinek ügyével, amely már évek óta húzódik s a mely most már befejezése felé halad. A legnagyobb akadály eddig az volt, hogy megfelelő tőke nem állott a tisztviselők rendelkezésére, hogy a nekik adott háztelkeken fel is építhessék házuikat. Ma ebben az ügyben is fontos tárgyalásokat folytattak. A mai nap folyamán Aradra érkezett Linden Marcel a bucuresti Asigurarea Romaneasca biztosító társaság inspektora és a társaság nevében ajánlatot tett a városnak. A biztosító társaság — az ajánlat feltételei szerint — hajlandó az aradi köztisztviselőknek kölcsönt nyújtani házaik felépítésére, de azzal a feltétellel, ha egyszersmind a társasággal életbiztosítást is kötnek. Az életbiztosítás összege a nyújtott kölcsön arányában szól. Így például ha a társaság 100 ezer lej kölcsönt nyújt a háztelkek tulajdonosának, egyszersmind 100 lejes életbiztosítást is kap s a 200 ezer lejt 15 év alatt kell amortizációval törleszteni. A kölcsönre az első három évben körülbelül 12 ezer lejt évenként, a többi évben aránylagosan csökkent összeget kell fizetni. A 15 év után megkapja a másik száz ezer lejt s a 200 ezer lej kölcsönért összesen mintegy 250 ezer lejt fizetett. Ha a város elfogadja az ajánlatot, akkor a biztosító társaság házépítő szövetkezetet létesít Aradon és azonnal megkezdheti a munkát. A szövetkezetbe mindenkinél be kell lépni, aki részt akar ebben az akcióban venni, egy részvény ára 500 lej lesz. A mai ülésen hosszas vita indult meg a társaság ajánlatán, azonban ezen az ülésen még nem határoztak véglegesen, csupán indomással verték a biztosító társaság ajánlatát, amelyet megfontolás alá vesznek. A hatóságok részéről Filotti Zamfir rendőrprefektus, Muresan János városi főmérnök, dr. Cucu Vazul városi főorvos, Dirlea Vazul városi tanácsos és Popa Constantin városi tanácsos vett részt a megbeszélésben.

Radics István uszótrikóban.

Vissza akarja helyeztetni állásukba az elbocsátott magyar köztisztviselőket. — Politikai interjú — fürdődresszben.

Fiatal tudósítónk jelenti: Kevesen tudják, hogy a hatodféltől napos fogságból szabadult Radics István, a Sasaktól hat óra távolságban levő Baska nevű elhagyott kis tengerparti faluban nyaral családjával és unokáival. A kis faluba még hajó sem közlekedik minden nap. Amikor megérkezünk az elfanyagolt kis olaszos kikötőbe, ahol mezitlábos horvátok fogadnak és érdeklődnek a horvát parasztpárt népszerű vezére után, a benlakók azt felelik, hogy nem ismerik. A Hotel Velebit-ben akadunk rá. Közvetlenül a Hotel előtt közel a víz partjánál megpillantjuk Radics Istvánt fekete uszótrikóban. A fogságban meghízott, szakála megsűrűsült. A tenger szélén a sekély vízben lubickol, nem tud uszni és nem mer a vízbe mélyebben bemenni. A baskai postás éppen hozza Radics postáját, egy táviratot és két-három levelet, s a levélhordó ott a vízben kézbesít. Egy kis cseléd most kihozza Radics unokáját és a két éves szöke kis gyermeket odaviszi a vezérhez, aki boldogan veszi ölébe a csöppséget és vigan lubickol vele a hullámokban. Beküldöm hozzá névjegyet, Radics elolvassa, és arca nem firkolja, hogy nincs kedvére otthagyni a hús vizet, hogy felöltözködjék és nyilatkozzék az újság számára. Azután mégis meggondolja a dolgot, kijön a vízből, felmegy a szállodába és pár perc múlva már fogad is. A jegyzőkönyvről kezd beszélni, amelyet a szerbek és horvátok megengedésétől készítettek és a melyet eddig nem hoztak nyilvánosságra.

— A jegyzőkönyv. — mondja — nem pusztán formalitás. Kifejezetten benne van, hogy az állami berendezésnek, az egész kormányzásnak a nyugateurópai demokrácia szellemében áll kell alakulnia. A törvények uralkodnak helyre kell állania és nemcsak a törvény betűje, hanem a törvény szelleme kell, hogy uralkodjék s fog is uralkodni. Jól tudom, hogy a vajdaságiaknak, a magyaroknak és németeknek eddig én nem használtam. Sőt a magyarság és németiség támogatása fejében, én akartam és szándékom ellenére, csak ártottam. Kötelességemnek tartom, mint ember és mint politikus, hogy a jövőben hasznukra legyek. Törekvésem, hogy államunkban emberibb élete legyen a polgároknak. Ideálom a nyugateurópai demokrácia és hiszem, hogy ez meg is valósul és ez nem képzelhető nemzetiségi árgyomás árán; a megengedéstől szóló jegyzőkönyvben is benne foglaltatik, hogy a nemzetiségekkel, elsősorban a magyarokkal szemben, ezentúl más politikát kell folytatni.

— A szerbek — folytatja — nem ismerték eléggé a magyarokat, mi horvátok közelebb voltunk hozzájuk és így jobban ismerjük őket. A szerbek bizalmatlanok voltak velük szemben, biztosíthatom, hogy ez meg fog szűnni. Mi horvátok épp úgy kisebbség vagyunk az államban, mint a magyarok és németek, noha job-

ban vagyunk. Közösök voltak szenvedéseink és közös a bánatunk; önmagunkat tagadnánk meg, ha most közös szenvedéseink osztályosairól megfellebbeznénk. Kívánjuk, hogy azok a tisztviselők, akiket csak azért küldtek el, mert magyarok vagy németek, visszakerüljenek állásukba.

Közöltem vele, hogy e nyilatkozat szerint tehát közelebbi összeköttetést óhajtatunk teremteni a magyarsággal és megkérdeztem.

Ledererék a halál előtt még egyszer találkozhatnak.

A gyilkos a katonai fogházban beszélhet feleségével.

(Budapest, augusztus 12.) Jelentettük, hogy Lederer Gusztáv, Kodolka Ferenc nagyvágó rabló-gyilkosa kifejezte azt a kívánságát, hogy szeretne beszélni a feleségével. Lederer védője, dr. Kugel János, valamint Lederer Gusztáv védője, dr. Lévy Tibor mindent elkövetett, hogy ez a találkozás minél sürgetőbbben megtörténjék, mert tudják, hogy a memóriában a kormányzó döntés a katonai törvényszékhez kerül, — ami minden nap megtörténhet, — akkor a találkozást már létrehozni nem lehet, mert az ítéletet 24 órán belül végrehajtják Lederer Gusztávon. A találkozásnak azonban akadályai támadtak, amennyiben a katonai ügyészség csak úgy egyezett be-

hogy tárgyalta-e már valakivel a magyarok közül?

— Még nem — felelt. — De ősszel elmegyek Szabadkára, (gyorsan kijavítja) Suboticára és nagyon fogok örülni, ha közelebbi összeköttetésbe kerülünk.

Ezzel véget ért beszélgetésünk. Amíg beszélt, derűs, ártatlan kék szemével folyton rám nézett. Németül beszélt, folyékonyan, de erősen szláv akcentussal. Hangja kissé recsegő, fátyolos. A hajó, amelyen el kell utaznom, már tülköl, az utasok sietve szállanak be. Radics elkísér egészen a hajóállomásig, sajnálja, hogy a beszélgetést már be kellett fejezni. Melegben búcsúzik: A viszontlátásra.

le a találkozásba, hogy Lederer Gusztávnét kísérik a Markó-uccai fogházból a katonai fogházba. Viszont a budapesti királyi ügyészségen csak úgy voltak hajlandók a találkozást megengedni, ha Lederer Gusztávtól kísérik át a Markó-uccai fogházba és ott történik meg a találkozás. Napokig fáradoztak a védők az ellentétek elsimításán, míg végre ma fáradozásuk eredménnyel járt, a mennyiben a királyi ügyészség nem emeltek lényeges kifogást az ellen, hogy Lederer Gusztávnát átvigyék a Margit-körúti fogházba és ott találkozzék férjével. Ez a találkozás most már néhány napon belül a Margit-körúti fogházban minden valószínűség szerint meg fog történni.

Amiről Arad város megfélemedezett.

Három ucca panaszára nincsen orvosság. — A Flórián-uccában a járdán pihennek hetivásár alkalmával a lovak. — A Piata Luptein és a Str. Alexandrescuban ismeretlen a villanykörte.

(Saját tudósítónktól.) Három aradi ucca elkecsereedett lakosai panaszának adunk itt helyet. Mi már csak a végső fórum vagyunk, mert a három ucca végigjárta az összes hivatalokat és jóakaratu biztatásnál, esetleg vállvonogatásnál egyebet sohasem kapott. A Flórián-uccának a víztorony előtti része kedden, pénteken és vasárnapon átváltozik faluvá. Ezekben a napokban a közeli falvakból bejönnek Aradra a falusiak és ilyenkor a kocsi szíjait lelik el a víztorony előtti térséget. Erős napsütés idején a parasztok a kocsikkal felhajtának a járdára, ahol az akácfa egy kis árnyékot adnak. Órákig tartózkodnak itt a kocsik és lovak és el lehet gondolni, hogy nem a legkellősebb állapot terjed a levegőben. Megtörtént az az eset is, hogy az egyik lakó ki akart jönni házából az uccára, de képtelen volt kilépni a kapun, mert két ló utját állta. A lovak és emberek után ott maradt szeméttel és hulladékkal csak a késő délutáni órákban takarítják el, a legyek és darazsak ezrei méla falusi hangulatot varázsolnak a Flórián-ucca szerencsétlen lakói elé, akik közül többen már bele is betegedtek ebbe a tarthatatlan állapotba. Soha egy piaci biztos, rendőr vagy a városgazda nem téved ide, hogy rendet teremtsen, hogy megmagyarázná a falusiaknak: nem azért fizetnek drága házért és adó-

a jámbor aradiak, hogy lovak és ökrök legeljenek le az ablakok virágait és hogy hamistalan tárgyat illosztanak be.

A Str. Oltuz és Str. Dorobantilor (Illés- és Urbán Iván-uccák) sarkán levő vízvezeték közút körül is állandóan undorító, zöldes posvány keletkezik a víz vezető útjának helytelen alkalmazása miatt, mert a kifolyt víz egy része állandóan ott marad. Több ízben fordultak már hozzánk panasszal a közelben lakók, amiért is itt lenne az ideje, hogy a mérnöki hivatal vagy a vízművek segítsen ezen a tarthatatlan állapoton.

A Piata Luptein, különösen a szerb templom előtti részen ismeretlen fogalom az uccai világítás. Holdvilágos éjszakákon még csak elbotorkálnak valahogy az itlalkók, de felhős időben valósággal életveszélyes az itt járkálás. A kövezet rossz, hatalmas gödrök képeznek folytonossági megszakítást a járdán és a sötétben minduntalan mekény valaki egy-egy kőbor kutyának. Ez a hely különben kedvenc helye a kétes elemeknek, mert itt a jótékony sötétség védelme alatt egész nyugodtan lehet ülni valakit, még csak védekezni sem tud a megtámadott. Hasonló a helyzet a Bercsényi Miklós-uccában is, ahol szintén megfélemedeztek az uccai világításról. A éjszakai kócsokból

itt sem mernek rikaságszámba és az óvatosabb emberek már lám pát visznek maguk előtt, akár csak a középkorban, amikor nem ismerték a villanyt. Valahogy nem ártana, ha egy kis fényt vinnének az ilyen rosszul vagy egyáltalán nem világított mellékutcákba is. Hiszen most ugyanis a világosság századát éljük. Legalább is azt hiszi mindenki, bár a sötét utcák bus lakói más véleményen vannak...

Zita exkirályné nem hagyja el Lequeitiót.

(Budapest, augusztus 12.) Legitimista körökben nagy feltűnést keltett ma az a londoni távirat, amely szerint Zita exkirályné ősz szel Angliába költözik, ahol Kent legszebb vidékén, Farnboroughban, főúri kastélyt bérelnek a királyi család számára.

Pallavicini György öngyőr most érkezett vissza Lequeitiből, és megcáfolta ezeket a híreket.

— Nagyon csodálkozom a királyné angliai utjáról szóló híren — mondotta — és teljességgel valószínűtlennek tartom, hogy a királyi család elhagyja Lequeitiót. Nem hiszem, hogy az angliai utazás terve még csak szóba is került volna és éppen ezért meg vagyok győződve arról, hogy a Lequeitiből két héten belül Budapestre visszaérkező Cziráky József gróf a leghatározottabban meg fogja cáfolni a királyné Angliába való költözködésének híreit.

Vakmerő betörés Aradon

Az Armbruster-vendéglő furcsa vendégei.

(Saját tudósítónktól.) Tegnapról mára virradó éjszaka két vakmerő betörést követte el Aradon a Bul. Regele Ferdinand (Boros Bényi)-térén. A hetörök behatoltak az Armbruster-féle vendéglőbe s több ezer lej készpénzt, nagyrészt fehérneműket vittek el. A betörés, mint a nyomozás megállapította, záróra után történt és nem lehetetlen, hogy egyik vendég elbújt az étteremben és záraskor nem vették észre. Valószínű, hogy a betörő az udvarba nyíló ablakon keresztül távozott, azonban távozása előtt még behatolt özvegy Mihály Albertné lakására és szintén a fehérnemű készletet dézsmálta meg. A rendőrség megállapította, hogy a betörő a reggeli kapunyitás után távozott a házból. A nyomozás megindult és a rendőrség olyan adatok birtokába jutott, hogy a betörő letartóztatása már csak órák kérdése.

Cadum-Kenöcs az összes éyerek borbetezéséek ellen

Semmi sem oly hatásos gyerek bőr- és hajbetegségekkel, mint a Cadum-kenőcs. Képes kenni az orbáncban, gyulladtásban, egzemában és más hasonló bajokban szenvedő érzékeny gyerekbőrre. A viszketésgéget rögtön megállítja és sok bőrbajok által okozott szenvedést el lehet kerülni, ha kelések, reszelős kőz, kiütések, nyílt genyedt sebek, hemoroidok, sőtör, var ellen a Cadum-kenőcsöt használjuk. Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. Nagyban: a Standard drogériákban. Budapest.

A magyar szocialisták ismét a parlament elé viszik a Somogyi-Bacsó ügyet.

(Budapest, augusztus 12.) Peyer Károly nemzetgyűlési képviselő most tartotta beszámolóját kerületének székhelyén, Dorogon. Az ország gazdasági és politikai helyzetéről, a munkanélküliség óriási arányairól, az Eskütt-pörrel kapcsolatos panamavádokról, az új választójogi törvényről és a hatvani választási visszaélésekről beszél, majd rátért a Somogyi-Bacsó gyilkosság ügyére. Nem foglalkozott a kérdés részleteivel, de szükségesnek tartotta megemlíteni, hogy a szocialdemokratapárt egy percig sem hagyja figyelmen kívül ezt az ügyet és ha azt látják, hogy őszig a nemzetgyűlés új összeülését nem tartóztatták le a gyilkosokat, akkor a kérdést ismét a nemzetgyűlés elé viszik, de az eddigénél is nagyobb erővel és személyekre való tekintet nélkül. Propper Sándor szocialista képviselő volt a következő felszólaló, aki követelte a politikai üldözések megszüntetését, az ellenforradalmi reakció likvidálását, a teljes politikai amnesztiát, az emigráció likvidálását és a közszabadságok intézményes biztosítását. Végül határozati javaslatot fogadtak el, hogy az általános, egyenlő, titkos és mindkét nemre egyaránt kiterjedő demokratikus választójogot követelnek.

Eljárás a bérkocsisok ellen a mintavásár alatti zsarolásokról

(Saját tudósítónktól.) Az aradi árumintavásár kedvező konjunktúráját, mint ismeretes, igen sokan a törvényben megengedett módon kénytelenül kihasználták. Voltak azonban olyanok is, akik a hatalmas idegenforgalmat illegális úton használták ki és ezek közé tartozik az aradi bérkocsisok egy része. A rendőrséghez számos panasz érkezett a bérkocsisok ellen, akik hatalmas összegeket kértek egy-egy utért. Egyik panasz szerint egy aradi bérkocsis az állomástól a Simay-fürdőig este 150 lejt követelt utasától. Amikor az utas tiltakozott a zsarolás ellen, a bérkocsis azt próbálta bizonyítani, hogy a hatóságtól engedélyt kaptak arra, hogy az árumintavásár alkalmával dupla tarifát követeljenek. Ez természetesen nem felel meg a valóságnak, de hogyha így is volna, a követelt 150 lej nem dupla, hanem négyszeres tarifát jelent. A több hasonló panasz alapján a rendőrség eljárást indított a zsaroló bérkocsisok ellen és megállapította, hogy sok olyan bérkocsis működött a mintavásár alkalmával, akitől büntetésből elvették a hajtási engedélyt. A rendőrség szigorúan meg fogja büntetni a bepanaszolt bérkocsisokat.

A szavazás utolsó akkordja.

A díjak átvétele, az elismerő emléklapok kiosztása

Döntött a közönség afelett, hogy az 1925 augusztus 1. és 10. között megtartott aradi nemzetközi mintavásáron a kiállítók közül ki produkálta a legtekélyesebbet. A szavazás részletes eredményét legutóbbi számunkban közöltük, s e helyen most azt adjuk tudtul azoknak, akiket a közönség ítélete díjazásra méltónak talált, hogy a kibűzött tiszteletdíjakat megfelelő elismervény ellenében csütörtök reggeltől kezdődően átvehetik az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Az impozánsan szép kiállítóverseny és a szavazás örök megemlékezéseképpen, a kiállítók, akiket a közönség a szavazatok tömegével kitüntett.

elismerő emléklapot

Kapnak az Aradi Közlöny-től. Az

emléklapok elkészítése néhány napot vesz igénybe s így azok csak a jövő hét folyamán kerülhetnek szétosztásra. A kitüntetett kiállítók, — akiknek teljes névsora az Aradi Közlöny legutóbbi számában olvasható, — a jövő hét folyamán kapják meg az emléklapot, még pedig olyformán, hogy az aradi nyertesek személyesen vehetik azt át kiadóhivatalunkban, míg a vidékieknek postán küldjük el az emléklapot.

Amikor még a kiállítók és a magunk nevében hálás köszönetet mondunk a nagyközönségnek, hogy megértéssel, lelkes odaadással, az így iránti meleg szeretettel támogatott bennünket akciónk sikeres keresztülvitelében, a mintavásári szavazás aktáit ezennel lezárjuk.

Ismét kigyulladt egy petróleumszonda.

(Bucuresti, augusztus 12.) Ma éjszaka Moreniben a Creditul Minier petróleumtársaság egyik szondája kigyulladt. A tüzet reggel nyolc óráig tartó emberfeletti munká árán sikerült eloltani. A kár

félmillió lej. A petroleumtársaság legtermékenyebb szondája forgott veszedelemben ez alkalommal, e mennyiben a kigyulladt szondából naponta tízezer vagon petroleumot szivattvaztak ki.

Veszedelmes szélhámos garázdálkodik a Bánátban

Aki előkelő ajánlólevelekkel terrorizálja le a kereskedőket. — A szép Kertész Béla homályos multja és gyanus üzletei.

(Saját tudósítónktól.) Temesváron és Lugoson napok óta egy elegáns, biztos fellépésű fiatalember járja be a nagyobb vállalatokat és cégeket. A fiatalember mindenütt előadja, hogy ő Kertész Béla, a „Belgrader Zeitung” adminisztratív igazgatója, aki a román külügyminisztérium utasítására látogatja meg a céget, miután lapja egy román-szerb közgazdasági albumot ad ki, amelyben a román kormány utasítására minden lojális cégnek hirdetni kell. Romániai hirdetőfelek számára az albumban 100—120 oldal tartott feje a „Belgrader Zeitung” és oldalanként 8000 dinárba vagyis 3.40-es olcsó kurzuson 27200 leibe kerül a hirdetés és kommuniké. Kertész igazgató mindenütt erőszakosan lép fel, felmutatja Diamandi belgrádi román követ, valamint Duca román és Nincsics jugoszláv külügyminiszternek ajánló levelét, a timisoarai kereskedelmi és iparkamara, valamint Coste Gyula prefektus ajánlását is és ahol első intrádára nem dőlnek be a cégek az ő hirdetési manővereinek. — mely jutalékokban tekintélyes összegeket tesz ki — ott fenyegetőzik. Hír szerint a timisoarai mező letarolása után Aradra készül hasonló viziteket tenni az itteni vállalatoknál. Ajánlatosnak tartjuk tehát Kertész Bélát és eddigi pályafutását közelebbről ismertetni.

Krumplivirágok, aranycsillagok és romantikus szerelmek.

Kertész Béla „karrierje” tulajdonképpen még a háború alatt kezdődött, midőn a szabadkai 6. honvédegyezred tizedesi sarsíját estétől-reggelre felcserélte a budapesti 32. közös gyalogezred főhadnagyi rangjával. Megszokott a csapattestétől és mint főhadnagy Bécsben szélhámoskodott.

Titkos és tiltott üzletekkel szépen keresett az egyébként rendkívül jó megjelenésű, sima modorú, művelt és adoniszi szép férfi és a könnyen szerzett pénzt két kézzel szórta a bécsi éjszakába. A legjobb társaságokba furakodott be és így skierült egyik előkelő osztrák magnáscsalád egy öregedő nőtagjának kegyeibe férközni, aki ezután egy ideig pénzelt Kertész Bélát. A viszony nem volt hosszú életű. Tulajdonképpen akkor vége szakadt, midőn az álfőhadnagyt a katonai hatóságok leleplezték és hadbíróság elé állították szökésért és jogtalan ranghasználatért. Kertész három évi várfogságot kapott, a mely büntetés a háború után lett volna kitöltendő. Egyelőre elvittek a frontra és megfosztották káplári krumplivirágaitól is.

A forradalom előtti zajos napokban került vissza Kertész Béla a háborúból egyik budapesti hadikórházba. Továbbra is rajongója maradt az arany csillagoknak. Így történt, hogy gyógyulása után nem vonult be ezredéhez és élénk részt vett a pesti forradalomban, mint — tartalékos vadász kapitány. Közben új lejonja akadt egy bankigazgató feleségével, akit addig lopott és zsarolt, míg az asszony családja feljelentést nem tett ellene. Hat évi börtönre ítélték el, melyből több, mint három évet ki is töltött Vácon, a hátralevő büntetési ideje amnesztia alá esett.

Letartóztatás egymillió dináros zsarolási kísérletért.

Becsületben megőszült szülei Szabadkán kitagadták Kertész Bélát. Midőn kikerült a börtönből, nem is mert hazamenni. Viszont szédelegni sem mert s ezért egyik budapesti hirdetési ügynökséghez állott be akvizitőrnek, ahol né-

hány hónapig tényleg szorgalmasan dolgozott is. Közben új szerencséje is akadt a veszedelmesen szép Kertész Bélának. Egy budapesti nagykereskedő leánya bele-szeretett és nagy hozománnyal hozzáment feleségül. A szerelmes asszony a házasságkötés után valahogyan megtudta Kertész Béla viharos és tarka multját, azonban sokkal tartósabb szálak fűzték a szép emberhez, minthogy szabadulhatott volna tőle. Sőt háttartalan szerelmében kibékítette családjával is Kertész Bélát, aki most már Szabadkára költözött, ahol apósa összeköttetései révén elhelyezte egyik szabadkai, kormánysszubszenciát élvező szerb napilapnál igazgatónak és megvette számára a „Progress” hirdetőváltalatot. Kertész azonban csak látszólag javult meg. Kisebb zsarolásokat és szélhámosságokat követett el, tavaly nyáron pedig az ujverbázi országos árumintavásár alkalmával egymillió dinárral akarta megzsarolni a kiállítást rendező-bizottságot, mire letartóztatták. A jugoszláviai szerb és magyar lapok akkoriban hatalmas cikkekben számoltak be Kertész Béla dolgairol.

Akinek nem elég egy ország területe gyanus üzletei számára.

Kertész Béla rövidesen nyakára hágott a hirdető vállalatának, direktori állásából elcsapták, betegeskedő, bánkódó felesége is meghalt. Erre a „Belgrader Zeitunghoz” fordult állásért, ahol akvizitőrként alkalmazták. Rövid idő alatt sikerült neki kiintrikálnia állásából Barna Sándort, a lap alapító-igazgatóját és a jól fizetett igazgatói állásba maga feködt bele. Ugy látszik szűk lett zsarolásai számára a jugoszláv terület, mert egy ügyes trükkkel és mindig biztos fellépésével most Romániában manőverezik, addig, míg valahol ki nem siklatják.

Bele kellett szólnunk Kertész Béla „igazgató” „kised” zsarolásaiba, melyek kezdenek, már nagystílusú lenni és határozott karaktert ölteni. Kertész Béla eddigi biográfiáját e cikkünk keretében dióhéjban kivonatoljuk, nehogy biztos fellépése és erőszakos fenyegetőzései következtében az aradi cégek közül is számosan bedőljenek ennek a veszedelmes embernek.

Pető Gergely.

Lloyd George előtérben

A konzervatívek elégedetlenek Baldwinnel.

Londonból táviratozzák: Az Evening Standard arról értesül, hogy a konzervatív pártok a kormánypolitikával elégedetlen frakciója Lloyd George kormányrautasát óhajtja. Baldwin miniszterelnöknek főképpen azt vetik a szemé, hogy hatalmas többsége ellenére semmit sem tudott tenni a szakszervezetek zsarnoki fellépése ellen.

Londonból táviratozzák: György király ma fogadta Briand francia külügyminisztert s a londoni francia nagykövetet. Briand és Chamberlain tanácskozásairól, mielőst azok befejeződtek, hivatalos közleményt fognak kiadni a sajtónak.

Márk Lajos magyar festőművész

az Amerikába szakadt magyar művészekről, a megpáltozott USA-ról és más aktualitásokról.

(Budapest, augusztus 12.) Márk Lajos, a kitűnő és ismert nevű magyar festőművész most érkezett vissza Newyorkból és rendkívül érdekes dolgokat mondott el az amerikai életről, s az ott élő magyar művészekről. Márk Lajos együtt jött Pedlow kapitánnyal a Cosulich Line Martha Washington nevű gőzösével, amely ezuttal kerülőúton tizenhét nap alatt érkezett meg Trieszthe. A hajó érintette az Azori szigeteket, Madeirát, Lisszabont, Gibraltárt és Napolyt. Madeirában éjszaka kötöttek ki és Pedlow kapitány fátylát gyújtatott a magyarokkal s úgy zárandokoltak el Károly exkirály sírjához. Márk Lajos most háromnegyed esztendeig volt Amerikában, ahol megrendeléseinek tett eleget, míg első ízben tizenegy évig élt az Egyesült Államokban. Márk a következő érdekes dolgokat mondotta el legutóbbi tapasztalatairól:

— Egészen megváltozott Amerikát találtam a régi Amerika helyében. Azelett sehol a világon jobban nem tisztelték a törvényeket, mint itt és most, amióta a szesztilalmi törvényt életbeléptették, valóságban sport lett a törvény kijátszásából. Ma azok a családok is fogyasztanak szeszt, amelyeknek azelett ritkán került az asztalukra. Rengeteg a titkos szeszüzde és tömérdek ember pusztul el a faszesz okozta mérgezésben, a városokban egyre jobban szaporodik a vakok száma, a kiket a faszesszel hamisított italok fosztottak meg szemük világtól. A hiba ott van, hogy a szesztilalmat nem atyai tanács formájában, hanem zsarnoki módon valóstították meg. A Broadway-n tíz esztendővel ezelett egy mesés pompával berendezett étterem nyílt meg, ahol kiírták, hogy a helyiségbe csak szmokingban és frakkban lehet belépni. A frakk a jobb éttermekben valósággal kötelező Newyorkban és mégis a frakk miatt bukott meg ez a vendéglő. A jenkik ugyanis azt mondták, hogy ugyis szmokingban és frakkban öltözve mennének el, de rájuk parancsotni nem hagyják a frakkot.

— Gazdaságilag még mindig előrenyomul Amerika. Szédítően nagyarányú építkezés folyik Newyorkban. Egyes városrészekre rá se lehet ismerni, úgy megváltoztak a legutóbbi években épült felhőkarcolók miatt. Minden mozgásban van Newyorkban, a munka, a vállalkozás, a dollártömeg, a tehetség és szorgalom, a iaki-élmesség és a széllármosság. Newyorkban naponta vagyunk szülemnek meg és vagyunk emlelnek össze... Amerikát három fajta művész keresi fel, a dollárok reményében. Az első csoportba azok a jobbára igen vállalkozó kedvű fiatalabb művészek tartoznak, akik maguktól állítanak be a jenkik földjére. A második csoport a nagy presztízzsel, nagy beharangozással érkező beérkezettek alkotói, a harmadik csoportot megrendelések várják. Tájékoztatom, hogy csak a harmadik csoportnak van sánsza a

boldogulásra. Az amerikai nem törődik a nagy névvel. Elengedi a füle mellett, mert az amerikaiak első sorban tetszeni kell. Halmi, a kiváló magyar festő két-három évig küzdött és dolgozott amíg megcsinálta az utját. Nekem is éveket tartott, amíg első amerikai időzésem alkalmával utat törtem magamnak, amíg múzeumok és klubok kezdtek képeket vásárolni tőlem. Az Amerikában dolgozó magyar művészek közül Halmi mellett ismerik és értékelik még Pogány Vilit, Major Henriket, Raskó Aurélt és Gál szobrászt.

— Amerikában kizárólag portrékat festettem. Kilenc hónap alatt harminc arc képet készítettem el. Résztvettem egy kiállításban is, amelyen rajtam kívül László Fülöp képviselte a magyar

pikturát. Kiállítást rendeztem a Kingona Galleryben is, ahol tizenöt képet állítottam ki. Lefestetem számos politikust, nézlejedelmet és művészt, s a többek között Jeritza Máriát is. A portréért a művészetet kedvelő nagykereskedők és gyárosok 2000—8000 dollárt fizetnek. Az amerikai művészet az utóbbi időben kezd kifejlődni. Amerikának már sok olyan fiatal óriása van, akikről nemsokára Európában is beszélni fognak. Ezek egészen egyéniek és egyénien sajátosat produkálnak. Az amerikai nő az, aki nem változott. Ma is hallatlanul szépek, elegánsak, gazellatermetűek, ma is olyan jól rajzoltak, mint azelett. A legcsodásabb faj, a legremekkebb keverék. Különösen az angolász, eredetű jenkik nők. A jenkik ma már nem tagadják le, hogy tudnak németül. Amerikának imponál a német ipar energiája és talpraállása. Newyorkban, ha nem is érdem, de nem is bűn németnek lenni. Amerika a nagy politikában is hűvös és fózán

Tomescunak nyoma veszett.

(Bucuresti, augusztus 12.) A csendőrség erőiesen üldözi Tomescut, akinek egyelőre nyoma veszett. A hatóságok azonban re-

mélk, hogy nem tud elmenekülni, mert a csendőrséggel tegnapielőtt vívott tűzharcban súlyos sebet kapott.

Dühöng a „köztisztaság” Aradon.

Nyári riport a piszkos péküzletekről, élelmiszerkereskedésekről és borbélyműhelyekről. — Döglött állati hullák is hevernek az utcákon.

(Saját tudósítónktól.) Arad városában a köztisztaság terén valóságos anarchia uralkodik s ezért szóban, írásban naponta kapjuk a panaszokat. A panaszok pékek, borbélyok és élelmiszerkereskedések ellen irányulnak. — Nemcsak külvárosi kisüzemek, hanem belvárosi üzletek ellen is, ahol a kirakatok ragyognak ugyan kívülről, de belül a tisztaság sok kívánni valót hagy. Bár konkrét adataink vannak, általánosságban írjuk meg csak az eléünk terjesztett panaszokat.

A pékek ellen főleg az a panasz, hogy ilyenkor nyáron kenyérfestés közben takarítatlanul hagyják a tészta, máltal számtalanszor legyek és más rovarok is belekerülnek a kenyérbe, süteményekbe. Hasonló panasz van egyes élelmiszerkereskedők ellen is, akik fedetlen tartják üzletükben az eladásra szánt élelmiszerket és ezáltal por és legyek lepik el az emberek táplálékát. A borbélyok ellen azt hozzák a közönség köréből panaszul fel, hogy még nemely előkelő fodrászüzletben sem tartják be a közegészségügyi rendelkezéseket. Így nem adnak a vendégeknek beretvátkozás után tiszta törülközőt minden esetben, hanem olyant, amit már megelőzőleg más használt és utána lepreselték, hogy használhatatlannak lássák. Ezek a törülközők sokszor piszkosak az előzőleg belevetett törölt izzadságtól és kiütéses arcu beretvátkozók után gyakran véresek is. Ugyancsak ritka borbélyüzlet az olyan, ahol a borotváló segéd előírás és törvényszerűen desinfekciós szerbe mártással fertőtlenítené a borotvát. Sok helyütt pedig az előző vendégnél kimaradt szappanhabot keverik az utána ülőnek az arcára.

A panaszok torlódása arra késztet bennünket, hogy ezekkel az elszomorító köztisztasági állapotokkal a nyilvánosság elé jöjjünk és az illetékes hatóságok figyelmét hívjuk fel a tarthatatlan helyzetre. Elsősorban is a városi és hatósági orvosok figyelmét, akik helyesen tennék, ha minél sürűbben inspiciálnák a fentebb említett üzleteket és üzemekeket. Egyik panaszos levél írója tanácsot is ad: hogyan. Rajtaütésszerűen és egyszerre több vizsgálat bizottság, mert különben a vizsgálat alá kerülnek egymást értesítik és a bizottság odaérkezéskéig tessék-lássek módra eltakarítanak minden látható rendetlenséget és piszkot. Végre is kánikula van, amikor is ez a nagy város könnyen inklinál epidémiákra és az egész város egészsége nem szabad néhány, a tisztasággal hadilábon álló iparos és kereskedő bünsz mulasztásáért kockára tenni. Azoknál pedig, ahol a bizottságok közegészségügyi és a köztisztaságra vonatkozó kihágásokat állapítanak meg, nem elegendő könnyebb-súlyosabb pénzbüntetéssel és árúmegsemmisítéssel sújtani, hanem valami példásabb és nyilvánosabb büntetést kellene a számukra alkalmazni. Így talán elejét lehet majd venni a köztisztaság terén uralkodó borzányos állapotoknak.

Végül felhívjuk az illetékes hatóságok figyelmét arra a körülményre is, hogy egyes külvárosi utcák árkaiban elhullott döggök (kutya, macskák, csirkék) hevernek, sőt a város belső területén levő Mikes Kelemen-utca első keresztezési sarkán, a járda szélen egy döglött kandur hever már két napja, vígan lepik az aranyos hátú zöld legyek és penetráns büzt terjeszt az egész utcában. Általában az utcák tisztasági állapota is több figyelmet érdemlő.

SPORT

Az Olympia Ineu vendégjátéka.

(Saját tudósítónktól.) Olympia—Victoria (Ineu) 3:1 (2:1.) Az Ineu megtartott mérkőzés nagy érdeklődés mellett folyt le. Ugy a vendégcsapat, mint a Victoria több tartalékkal szerepelt. Az Olympia rendkívül heves irammal kezdte a játékot és már az 5. percben tizenegyesből megszerzte a vezetést. A kiegyenlítés azonban nem késik soká, Balogh center szép szöktetéséből Alexander jobb szélső megszökik és a kifutó kapus mellett goalt lö. (1:1.) Az Olympia fokozza a tempót s a 40. percben Barbu II. corner beadását Kárpáti befegyeli. A Victoria a hátralévő öt percben igyekszik kiegyenlíteni, egy tizenegyeset is elér, de a kapus kezébe rugják. A második félidőben a Victoria meglepően szép játékot produkál, a csatársor azonban a legkínálkozóbb helyzetekben bosszantóan ront. A Victoria főlényének dacára mégis az Olympia ér el goalt közvetlen a befejezés előtt Barbu II. révén. A mezőny egyik legjobb embere Aurabach, a Victoria kapusa volt.

Ot vízipóló mérkőzést játszanak le az FTC két napos uszóversenyén. Budapestről táviratozzák: Megírjuk, hogy szombaton, augusztus 15-én kerül eldöntésre Magyarországi ezévi vízipóló bajnoksága, amikor is a védő III. ker. TVE és az FTC az idei bajnokságban megveretlen csapatai találkoznak egymással. A mérkőzést az FTC két napos uszóversenyének keretében bonyolítják le. A versenyen azonban nemcsak a bajnoki döntőmérkőzés van tervbe véve, hanem végleges megállapodás szerint a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra: MAC—NSC, a harmadik hely sorsát eldöntő mérkőzés, MTK—MVE, a II. osztályu bajnokság döntő mérkőzése. III. ker. TVE—MAC kupa elődöntő, FTC—NSC, I. osztályu bajnoki, valamint az FTC—III. ker. TVE bajnoki döntő.

O A III. ker. TVE vízipólócsapatának újabb győzelme. Boroszlóból táviratozzák: III. ker. TVE—Felső-Szilézia 13:0 (7:0.) A III. ker. TVE hétfőn játszotta le utolsó tucamérkőzését. A tartalékolt III. ker. TVE ezuttal Felső-Szilézia válogatott csapatával mérkőzött, s hatalmas goalarányú biztosan győzött. A mezőny legjobb embere Keserű volt, aki fedezetet játszott és mégis hat goalt szerzett a magyaroknak. Homonnay I. 3, Dárday 2, Czelle és Sárkány egy-egy goalt dobtak.

O Olaszország bajnoksága. Milánóból táviratozzák: Az ötödször megismételt bajnoki döntőmérkőzést a Milano FC nyerte meg 2:0 arányban a Bologna FC fölött, és ezzel megnyerte az olasz bajnokságot.

HIREK

A hálátlan

mintavásári vendég.

Rágalmazással és szidalmakkal akartak menekülni a szobaszámla elől.

(Saját tudósítónktól.) Sulyos botrányt okozott tegnap este egy mintavásárt látogató pár Aradon a Costa Negri (Nagy Sándor) ucca 11. számú házban. A ház lakója, Orody János nyugalmazott állami tisztviselő a mintavásár idejére két szobáját a látogatók rendelkezésére bocsátotta. A vásár vezetősége egy házaspárt küldött Orody lakásába, akik Bajor Ignác és neje néven jelentették be magukat. A házaspár tegnap este szándékozott elutazni Clujra (Kolozsvárra) és amikor a szobaszámla kiegyenlítésére került a sor, sulyos szavakkal inzultáltak a lakásban tartózkodó fiatal asszonyt, aki a megengedett összegnél is kevesebbet kért a két szobáért. A kiutalás szerint ágvanként 120 lejt követelhet és ehhez az összeghez hozzáüthet husz százalékot. Orody megbízásából a fiatal uriaszony benyújtotta a szobaszámlát a husz százalék hozzáütese nélkül. A cluji házaspár erre hatalmas botrányt csinált, zsarolóknak nevezte el a számla benyújtóját, akit azzal is megvádolt, hogy száz-ezer lej értéket eltulajdonított a holmijából. A nagy lármára többen gyülekeztek a ház elé és csak a közbelépőknek köszönhető, hogy a dühös házaspár tetlegességre nem vettetett. Bajor Ignác és neje ugyanis nem voltak hajlandók többet fizetni a két szobáért, mint naponta száz-husz lejt. A botrány a rendőrségen fejeződött be, ahol kiderült, hogy az állítólag eltűnt holmik nem is léteztek és a vendégek így akartak a fizetés elől elmenekülni. Bajor Ignác és neje ma elutaztak és magukkal vitték a rendelkezésükre bocsátott kulcsokat és a két szoba árának nagyrésztét. A megvádozt uriaszony különben a rágalmazó házaspár ellen feljelentést tett az illetékes hatóságoknál.

— A prágai kisebbségi képviselők meggyötetésének következményei. Prágából táviratozzák: Jelentették, hogy Karlsbádiban a német nemzeti újságról távozó Mayer és Kalina képviselőket, akik német nemzeti szalagot viseltek, a rendőrség letartóztatta és sulyosan bántalmazta. Kalinát többször olyan erővel rugták hasba, hogy sulyos belső sérüléseket szenvedett. Az esetet, mint a mentelmi jog megsértését jelentették be a parlament elnökének. Az egész ellenzék azonosította magát a képviselőkkel és erőiesen követelik a kormánytól, hogy a mind sürűbben ismétlődő rendőri brutalitásoknak vessen véget.

— Nagy olasz flotta- és hadgyakorlat. Rómából jelentik: Az olasz haditengerészet nagygyakorlata augusztus 24-én kezdődik. A manőver feltevése a következő: Ellenséges flotta hatalmába keríti Sardiniát és azután Szicília ellen fordul, hogy ott csapatokat szállítson partra és Olaszországot teljesen elvágya afrikai gyarmataitól. Az olasz flotta az ellenséges haderőt abban a pillanatban támadja meg, amikor Szicíliaiban csapatokat szállít partra. A műveleteknél nagy szerepük lesz a repülőgépeknek.

Ujabb „majompör“ Budapesten.

A rendőrség betiltotta Rákosi Jenő „Bolond“ című daljátékát.

Budapestről táviratozzák: Egy tulbuzgó rendőrtiszt ismét beleavatkozott a művészeti kritika hatáskörébe és ezzel furcsa bonyodalmakat okozott. Őbudán a Kisfaludi-Színházban vendégszerpel Kaposy Ernő színtársulata, amely a napokban Rákosi Jenő és Szabados Béla „A bolond“ című klasszikus értékű operettjét tűzte műsorára, amely hosszú esztendő könn keresztül volt műsordarabja, a budapesti Operaháznak. Az előadásban résztvevő rendőrfőkapitányzó úgy találta, hogy vallástérítő jellege van az első felvonás egyik jelenetének, amelyben három szer-

elmes ifjú barátukát öl: és így próbálják megközelíteni szerelmeseiket. A darab előadását betiltotta, amit Kaposy színigazgató a rendőrfőkapitánysághoz felebevezett meg. A rendőrfőkapitányság Horváth Antal rendőriótanásosi küldte ki a darab felülbírálására, aki azután megállapította, hogy a darab nemes tendenciájú és vallástérítő nincsen benne semmi. Egyes kiszakított jelenetek ugyan így is magyarázhatók, de a darab végeredménye, hogy Bimbót és Fimbillát megtanítják imádkozni. A jelenés alapján a főkapitányság a darab előadásait engedélyezte.

Rablótámadás Arad és Timisoara között.

Fegyveres banditák megállítottak egy autót.

(Saját tudósítónktól.) Vakmerő rablótámadás történt az elmúlt éjjel Arad és Timisoara között levő országúton. A timisoarai Unió szállító cég teherkocsija tegnap éjjel Arad felé haladt, amikor Vinga közelében levő völgyben a sötét útszélről több fegyveres bandita állott a kocsi elé s megállásra szólította fel a kocsist. A kocsis azonban szerencsére nem vesztette el lélekjelenlétét, erősen a lovakkal közbe csapott s vágatva megindult a község felé. A kocsi előtt álló bandita hirtelen félreugrott s a többi sem lőtt a vágató kocsi után, mert ugyilátszik félték a lármától. A szállító cég kocsija csak akkor állott meg, amikor már jó távolságra volt a támadás színter-

lyétől. Akkor érkezett Arad felől, az Arad 178. számú autó, a melyet Kálmán György aradi sofőr vezetett. A szállító cég emberei megállították kiabálásukkal az autót és figyelmeztették az utasokat a veszedelemre. Mivel azonban visszafordulni már nem akartak, az autó utasai elhatározták, hogy teljes sebességgel robognak Timisoara felé. Így is történt, azonban őket már nem állította meg az úton senki. A támadók ugyilátszik félték attól, hogy a megmenekült emberek fellármázzák a községet s elillantak a sötét ség leple alatt. A szállító cég alkalmazottai a vakmerő rablótámadást bejelentették az illetékes hatóságoknak s megindult a nyomozás a rablók kézrekerítésére.

— A régi záróra ismét érvényben. Az aradi államrendőrség ezúton értesíti az iparosokat, kereskedőket és az összes érdekelteket, hogy a mintavásár idejére Aradon felfüggesztett záróra rendelet ismét érvénybe lépett. Mindenki köteles a zárórendelethez alkalmazkodni és a rendeletben előírt időben nyitni illetve zárni és a munkaidőt pontosan betartani.

— Házasság. Dávid Piri és Dáskál Imre (Arad) házasságot kötöttek.

— Nem világítják az uccákat. Az aradi második kerület egyes uccáinak lakosai panasszal fordultak a rendőrséghez, hogy az uccák világítását a megbízott lámpagyújtogató elhanyagolja. Megtörténik, hogy néha elfelejti a lámpákat meggyújtani és ilyenkor az uccák egész éjszaka teljes sötétségben vannak, néha pedig elfelejti a meggyújtott lámpákat hajnalban eloltani. Ebben az esetben egész nap égnek az uccai lámpák. A panasz alapján a rendőrség átiratot intézett a villanygyár vezetőségéhez.

— Figyelem! Olvassa el az aradi Központi étterem mai hirdetését.

— Felrobbant gyár. Wiesbadenből táviratozzák: A Lorzheim mellett levő vegyipari gyár felrobbant. A gyár romjai alól négy összegegyt nő holttestet húztak ki.

— Ablakragasztó papir Kerpelnél.

— A francia miniszterelnök Spanyol kitüntetésé. Madridból táviratozzák: Alfonz király Painlevé francia miniszterelnöknek a III. Károly-rend nagykeresztjét adományozta.

— Aradi betörők garázdalkodása Monorlak községben. Az Aradhoz közel levő Monorlak községben az éjszaka két betöréses lopást követtek el. A tettesek behatoltak Ruzsan Péter gazda lakásába és nagy értékű holmit loptak el. Ugyanazok ézen az éjszakan betörték Morar Györgyhoz is, akitől több ezer lej készpénzt és ruhákneműt loptak. A esendőrségi nyomozás megállapította, hogy a községben két nap óta Aradról érkezett gyanus alakok tartózkodtak és valószínűnek tartják, hogy a betörést aradi emberek követték el. A betörésekről értesítették az aradi államrendőrséget, ahol bevezették a nyomozást a betörők kézrekerítésére.

— Szünetel a vízszolgáltatás. Értesítjük a tisztelt aradi közönséget, hogy folyó hó 13., 14., 17., 19. 21., 24., 26. és 28-án este 9 órától reggel 6 óráig a vízszolgáltatás a csőmosások miatt az egész város területén szünetelni fog. Egyszerként a közönség tudomására hozzuk, hogy a mosás utáni napon a vízben levő levegő okozza annak fehérségét, a mely azonban rövid állás után a vízből eltávozik és ez egyáltalában nem ártalmas. Uziene Comunale Arad.

— A Ruhr-vidék kiürítése. Berlinből táviratozzák: A Berliner Tageblatt jelenti, hogy Düsseldorfot 28-án, Duisburgot 22-én veszik át a német hatóságok.

— Gajdzsinszky Pál csak véletlenül zuhant a Körös vizébe. Jelentették, hogy Gajdzsinszky Pál kardalos, aki esztendőkönn keresztül volt Szendrey Mihály aradi társulatának a tagja, Zilahy Irén szubrett édesapja, Oradea-maren (Nagyváradon) a Körösbe ugrott, ahonnan azonban kimentették. Gajdzsinszky esztendőkönn a fején sulyos sérülést szenvedett és ezért kórházba szállították. A vizsgálat megállapította, hogy Gajdzsinszkynek nem voltak öngyilkossági szándékai és ittas állapotban zuhant a vízbe. Gajdzsinszky most ugyan szerződés és állás nélkül volt, de leánya anyagiilag állandóan támogatta s így anyagi gondok sem idézheték elő az öngyilkosságot.

— A Berliner Tageblattot beengedik már Magyarországra. Budapestről táviratozzák: A Berliner Tageblatt-nak Magyarországból való kitiltását visszavonták.

— Figyelem! Olvassa el az aradi Központi étterem mai hirdetését.

— Selyemcsempész aradi kereskedő. Kellemetlen kalandja volt tegnap S. B. aradi kereskedőnek, aki most tért haza olaszországi nyaralásából. A kereskedő ajándékselymeket akart Aradra hozni és abban a hiszemben, hogy nem kereskedelmi forgalomra szánt árut szabad behozni az országba, a nála levő selymekkel nem jelentkezett a cunici vámhivatalnál. A vámtiszt azonban meglátta az S. B.-nél levő selymeket, amelyeket lefoglalt azon az alapon, hogy a kereskedő csempészesi kísérletet követett el. A vámhivatalnok jelentést tett a csempészesről a vámfőnökségnek és S. B. ellen csempészes címen megindították az eljárást. A lefoglalt selymek körülbelül egy kilogramm sulyuk és ha a vámfőnökség nem fogadja el a kereskedő védekezését, több mint százhuszezer lej büntetést rónak ki rá.

— Halálos salvarsan-oltások. Budapestről táviratozzák: A legutóbbi időben Hódmezővásárhelyen több haláleset történt a salvarsannal való beoltás után. Az alföld több városában szintén több megbetegedés fordult elő a salvarsanoltások miatt. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a mérgezőseket rossz salvarsanok okozták. Felemlített az a gyanu, hogy a salvarsan-szerűakat Romániából csempészték Magyarországra, mert Németország annak idején a jóvátételi számla terhére nagymennyiségű salvarsant szállított Franciaországnak és Franciaország tekintélyes mennyiséget engedett ebből át Romániának kedvezményes áron.

— Autón a halálba. Lipcséből táviratozzák: Egy lipcsei gyáros autója egy éles kanyarodónál a gyors hajtás következtében az árokba repült. Az autó két utasa szörnyethalt. — Koblenz mellett egy négy-személyes automobil az országúton egy fának rohant. Az autó tulajdonosa és sofőre szörnyethaltak, másik két utasa pedig sulyos sérüléseket szenvedett.

ŐSZI DIVATLAFOK
SANDOR HIRLAPRODÁSI ARAD.

LEGUJABB

Létrejön a román-görög szövetségi szerződés

(Bucuresti, augusztus 12.) Az „Adeverul” mai száma közli Colas bucuresti-i görög követ nyilatkozatát, amelyben annak a reményének ad kifejezést, hogy Románia és Görögország között rövidesen sikerült megkötni a szövetségi szerződést. A két ország balkáni érdekei közösek, ezért Görögország mindenben szívesen támogatja Colas szerint a szövetségi szerződést Genfben kötnék meg.

desen sikerült megkötni a szövetségi szerződést. A két ország balkáni érdekei közösek, ezért Görögország mindenben szívesen támogatja Colas szerint a szövetségi szerződést Genfben kötnék meg.

A spanyolok offenzívára készülnek Marokkóban

Párisból táviratozzák: Tetuan-i jelentések szerint a spanyolok tíz napon belül megindítják az offenzívát. A londoni Times ugyan csak Tetuanból származó értesülése szerint a dzsebeli törzsek is offenzívára készülnek a franciák és a spanyolok ellen.

Borzalmas családi dráma.

A férj baltával agyonütötte feleségét, azután felakasztotta magát.

(Nagyikikindáról jelentik: Ennek a csendes vidéki városnak szombat este óta véres szenzációja van. Szombat este kilenc órakor arról értesítették a rendőrséget, hogy Ruszó István dugszdag és általánosan ismert földbirtokos lakásában borzalmas gyilkosság történt. A rendőrség megjelent a helyszínen és egyik szobában szétszúrt koponyával öszszefoncsolt testtel holtan találták Ruszó István huszonkét éves feleségét. Ruszó István földbirtokost pedig a padláson találták meg holtan, felakasztva. A rendőrség az első pillanatban rablógyilkosságra gondolt, azonban jelentkezett Ruszó István apja, aki világosságot derített egy megrendítő családi tragédiára.

Este kilenc óra előtt az öreg Ruszó nagy lármára ébredt. Pillanatra mulva felvillázó sikoltás hallatszott a fiatalok lakosztálya felől, mire felugrott és a fia lakása felé sietett. Benyitott a szobába, ahol fia állt véres baltával kezében. A földön fetrengve fájdalmasan jajveszékelve feküdt Ruszó Istvánné. Az öreg Ruszó megijedt a rémes látványtól, betette az ajtót és Ferenc nevű fiához sietett, akinek elmondotta a látottakat. Amikor mindketten visszatértek Ruszóné már holtan volt és férjét nem látták sehol. Nem sokára ráakadtak a padlás gerendáján lógó holttestére. A kihallgatott tanúk elmondották, hogy a gyilkosság előtt sokáig látták együtt ülni a ház előtt a Ruszó párt. Kilenc óra tájban nyugodni tértek és a cselédség bementése szerint, Ruszó István kiment az udvarra és baltát kért egyik cseléd-től. Azt mondotta, hogy egy szöveget kell bevernie a falba. Az élesre fent baltával egyenesen felesége hálószobájába sietett és megtámadta a mit sem sejtő feleségét. Az első baltavetés a szerencsétlen asszony fejét érte és bezúzta koponyáját. Ezzel azonban nem elégedett meg a férj, addig ütötte feleségét, míg kiszenvedett.

Ruszó István három hónappal ezelőtt nősült. Amint kiderült a fiatalok nem éltek boldog házasságot, gyakran volt közöttük civódás. Felesége Somong Borbála ezelőtt három héttel férje felté-

kenységi jelenetei miatt hazaszökött szülei lakására. A férj azonban visszakönyörögte az asszonyt akinek ígéretet tett, hogy többé nem üldözi feltékenységgel. De a házban tovább folytatódott a családi perpatvarok. Valószínű, hogy a rémes tragédia is egy feltékenységi jelenet következménye. A családi dráma áldozatait ma temették el nagy részvét mellett.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

* Elmaradt a mai színügyi bizottsági ülés. Megírtuk lapunk mai számában, hogy az aradi városi színügyi bizottság most tárgyalja a Fekete Mihály szinigazgatóval a jövő szezonra kötendő bérleti szerződést. A tegnapi ülésen a szerződés néhány pontját tárgyalták csupán le, majd megszakították az ülést, amelynek a folytatását ma délelőttre tűzték ki. Ma délelőtt azonban ismét elmaradt, mivel dr. Robu János főpolgármesternek sürgős tárgyalása volt Georgescu János prefektussal s így az ülésen nem jelenhetett meg. A bizottság ülését, amelyen most főleg a színház bérösszegét határozzák meg, holnap délelőttre halasztották el.

* A „Vegetarius.” Seidner Imre aradi hírlapíró szerkesztésében egy új hetilap került ki a sajtó alól. A címe: „Vegetarius.” Tartalma: érdekes és változatos cikkeiben lelkes és változatos cikkeiben lelkes akarja terjeszteni az emberek között a sokat emlegetett bicsérdydmust. Erős lendülettel megírt első cikkében az emberiség jövőjét, a végeit: a boldogság felé való törekvést látja a vegetárius életmódban. A lap Marosvásárhelyen jelenik meg és érdekes még azoknak is, akik bizonyos tartózkodással viseltetnek az új, a „megtisztult” életmóddal szemben.

* Az aradi KÖZPONTI étterem igazgatósága frappáns fordulattal egy egészen új utra terelte a már tulkapasba kilengett Bár jellegét. Salon parkettbár címen szervezett meg egy maroknyi kis művészgárdát s a mai nappal bemutató műsort nyújt közönségének. Megkapó és öt-

letes a rendezés, mert a társulat lelkes és tehetséges művészei nem parlagi erotikumot hoznak, hanem a jóízűt vannak hivatva reprezentálni. Hangverseny számok, szólók, duettek, művészi szóló- és páros-táncok, majd pedig a legnívósabb és legdivatosabb parketttáncokkal szórakoztatják a közönséget. A legnagyobb figyelemre és dicséretre méltó azonban az igazgatóság kulturtörekvése, a mennyiben a legszebb román dalokat román és magyar szöveggel, ugyancsak sok-sok fülbemésző szép magyar dalt és nótát magyar és román szöveggel adat elő, ezzel az egész közönség tetszését kívánja kivívni és meleg szeretetet ébreszteni kölcsönösen egymás zenei kultúráját illetően. Belépő-díj nincsen, sőt itt is elismerésre méltó figyelemmel aként intézkedett az igazgatóság, hogy a visszatérítő tényezőrendszer is kiküszöbölte, a fellépő szereplők részére személyenként 10 lejt számlának fel az elfogyasztott ételek és italokhoz. Az egész terv egy új irányt ad a szórakozások terén és éppen ezért az igazgatóság eme jóindulatu törekvése meleg érdeklődést érdemel.

Mi okozta az újpesti házbeomlást.

A vállalkozók a munkásokra, azok meg a vállalkozókra hárítják a felelősséget.

Budapestről táviratozzák: A legnagyobb erővel és körültekintéssel vezetik a vizsgálót az újpesti házösszeomlás ügyében. Az épülő polgári leányiskola tetőzete, — mint már jelentettük — összeomlott és a munkások egész tömegét temette maga alá. Tizenötven súlyos sérüléseket szenvedtek, ketten pedig meghaltak. Az építkezés vezetői azt vallják, hogy egy elbocsájtott munkás, aki meglazított egy fontos csavart, okozta a katasztrófát. Ezzel szemben a munkások azt hangoztatják, hogy a vállalkozók csak olcsó napszamosokkal dolgoztattak és szakmunkásokat a legminimálisabb számban alkalmaztak. Ezek közül is többen elbocsájtottak most s a szakmunkások hiányának tudható be az az építkezési módszer, amely a katasztrófát előidézte. Újpest közvéleménye óriási érdeklődéssel várja a rendőri vizsgálat eredményét.

Ne járd le a lábad hiába, Hisz FARADONT-ot kaphatsz [minden patikába]

— Aki tudományos célra hagyta agyvelejét. Washingtonból jelentik: Helen Gardener, a washingtoni Civil Service Commission tagja agyvelejét végrendeletileg a Cornell egyetemre hagyta azzal az utasítással, hogy azt használják fel tudományos kutatásokra annak a ténynek a megállapítására, hogy a gondolkodó és dolgozó nő agyveleje legalább is egyenlő erejű és értékű a férfiak agyvelejével. Végrendeletében kiemeli, hogy mindig a nők egyenjogúsításáért harcolt és halála után is az eszmét akarja szolgálni. Érzése szerint a dolgozó nő agyvelejét sokkal magasabb értékűnek tartja, mint a férfiakét.

— Elfogott veszedelmes lótolvaj. Salonta-Maren a napokban elfogták Novák György ismert lótolvaját, kit az aradi rendőrség is régóta keresett már, mert erős a gyanú, hogy a legutóbbi időben elharapózott aradikörnyéki lólopásoknak ő a tettese. Legutóbb Dombegyházról nyolc lovat hajtott el. Ötöt megtaláltak nála, míg a többi valószínűleg eladta. Novák György az aradi rendőrség jól ismert alakja és valósággal mestere a lólopásoknak. Érdekes, hogy Novák gazdag ember, kinek több háza is van. Tegnap kísérték át az oradea-marei ügyészre.

— Zsigmondházán az uccára került egy család. Zsigmondházán, az Iskola-ucca 28. számú házból néhány nap előtt kilakoltatták Sziljer Jánosnét, egy szegény, keresetnélküli asszonyt, három apró gyermekével. Szegényes butora kikerült az uccára, mert nyomora és a rőja szakadt szerszámok következtében nem bírta a csekély házbért megfizetni. Most teljesen tanácstalanul várja családjával az uccára szórt butorai mellett, hogy jószívű emberek segítségére jöjjenek.

— Felrobbant szódásüveg megsebesített egy embert. Súlyos szerencsétlenség történt tegnap este az aradi Fehér Kereszt vendéglőben. Csapni Mózes, a vendéglő egyik alkalmazottja szódás üvegeket hordott az egyik terembe és egy szódásüveg szállítás közben felrobbant. Az üveg-szilánkok súlyosan megsebesítették Csapni Mózes, akit a mentők vérző sebekkel szállítottak a kórházba.

— Az osztrák-magyar provizórium meghiusulása. Bécsből táviratozzák: Az osztrák-magyar kereskedelmi provizórium meghiusulását az egész sajtó Ausztria hibájának rója fel és ezért most az osztrákok diplomáciai uton kezdenek tárgyalásokat Magyarországgal.

— Könyvtárt jó árban vesz Kerpel.

— Figyelem! Olvassa el az aradi Központi étterem mai hirdetését.

— Szerencsétlenség. Turi István aradi mechanikus benzinlámpáival dolgozott a lakásán, a folyadék a lámpából valahogy kiömlött és a fél arcát és karját összeégette. Tegnap este szállították a kórházba.

— Helyreigazítás. A tegnap befejezett napidíjasok vizsgálatán nem Mladin Gergely, hanem Mladin Péter tette le a sikert a vizsgát.

Dramát sok ember írt, 4517 de poloskát LOVAS egyedül írt, Arad, Str. Oltuz (Illés-ucca) 111.

Ujra kapható a biztos hatású

„Radikal” patkányirtó anyag

minden gyógyszerárban és drogeriában.

Ne fogadjon el mást, mint az eredeti, régi, jó „RADIKAL T”

Selyemharisnya, parfüm, jegygyűrű és rágógummi az eszkimó vidéken.

A chicagói áruházak meg hódították a sarkvidéket.

(Newyork, augusztus hó). Az amerikai üzleti élelmességről lelegendákat beszélnek és ezek a legendák úgy látszik nem teljesen alaptalanok. Mac Millan nemrégiben elindult expedíciója is ezek szerint nem más mint üzleti vállalkozás, amely csak másodsorban szolgál tudományos célokat. A főcél az eszkimókat is meghódítani az amerikai piac számára. Az amerikai kontinens legészakibb pontján, Point Barrownál már boltokat tartanak fenn a terület hatszáz eszkimója számára, amelyek selyem harisnyával látják el az eszkimó asszonyokat, cukorkákkal az eszkimó gyerekeket, fegyverekkel és — rágógummival az eszkimó férfiakat. — Az egyik amerikai kereskedelmi képviselő megállapította, hogy az eszkimók felvevőképessége rendkívül erős. Most az alaskai eszkimók számára is tízenkét szövetkezeti boltot állítanak fel. Az eszkimóasszonyok ma már selyemharisnyát is viselnek, de mert a hideg ellen a selyemharisnya kellő védelmet nem nyújt, úgy segítenek magukon, hogy prémharisnyájukra huzzák rá a selyemharisnyát. Azonban ma már nem az egyetlen lukszus, amit egy modern eszkimó asszony megkövetel. A cukorka és a parfüm szintén nagy vonzóerőt gyakorol rájuk. Az ékszerekkel szemben azonban meglehetősen közömbösek. Az egyetlen cikk ebből a jegygyűrű, de ebben aztán nagyon válogatóságok. A kereskedelmi árról az átlag eszkimó nagyon jól van tájékozva. A nagy chicagói áruházak megszerezték az összes nevesebb eszkimó vadászok címét és elárastották őket katalógusokkal. Ezeket hetekig szokták böngészni. Mikor kiválasztanak valamit, elmennék a postahivatalba — mert az is van Point Barrownban — vesznek egy money ordert — (pénzesutalványt) és azal megrendelik a kívánt cikkeket. Hat hónap alatt rendszerint meg is érkezik az áru. A hajóknak rettentősen utat kell megtenni idáig az Aleuti szigeteken a Behring-tengeren és a Behring szoroson keresztül.

Ma már reklámfábiák hirdetik az eszkimóknak a fodormenta rá-

gógummi kiválóságát, mert az eszkimók szenvedélyes gummirágók. Felülmúlnak ebben a tekintetben minden amerikait. Azt a gummit, amit egyszer bevesznek, nem köpik ki többet, hanem rágják akkor is, amikor már rég nincs rajta cukor és a jobbmo-

duak, akiknek telik. Időről-időre hozzáadnak egy újabb, édesebb gummit, amíg végül egészen kida-gad a szájuk a sok gummitól. A dohány is kedvenc fogvasztási cikk az eszkimók között. Régebben csak pipadohányt vettek, amit rénszarvasszörrel keverték, hogy erősebb íze legyen. Ujabbban azonban rászoktak a cigarettára is. A kereskedelemben csak közvetve szerepel a pénz. Az eszkimóvadászok prémekkel jönnek vásárolni. A prémet előbb piaci áron felbecsülik és elvásárolják az árát.

KÖZGAZDASÁG

Zürichben 2.70 a lej.

A mai párisi tőzsdén nem jegyezték a lejt.

HELYI VALUTAÁRAK (aug. 12.) ÁRU: Francia frank 9.40, svájci frank 37.20, dollár 193, font 940, szokol 5.80, líra 7.30, dinár 3.50, márká 46.50, osztrák shilling 27.50, magyar korona 350. — **PÉNZ:** Francia frank 9.30, svájci frank 36.50, dollár 192, font 930, szokol 5.65, líra 7.10, dinár 3.40, márká 45, osztrák shilling 26.50, magyar korona 370. — **Kifizetések:** Páris 9.35, London 965, Zürich 38.60, Newyork 198.50, Prága 5.90, Milano 7.22, Belgrád 3.57, Berlin 47.50, Bécs 28. Budapest 340.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS. (aug. 12.) Berlin 122.5625, Amsterdam 207.20, Newyork 515, London 2502.25, Páris 24.10, Milano 18.60, Prága 15.25, Budapest 0.007255, Belgrád 9.2250, Bucurest 2.70, Varsó 0.0009350, Bécs 0.007255.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT. (aug. 12.) Berlin 122.6250, Amsterdam 207.05, Newyork 515, London 2502.25, Páris 24.0750, Milano 18.60, Prága 15.25, Budapest 0.007255, Belgrád 9.2250, Bucurest 2.70, Varsó 0.0009350, Bécs 0.007255.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT (aug. 12.) **Kifizetések:** Páris 912, London 945, Newyork 19350, Milano 707, Zürich 3775, Bécs 2745, Prága 575. — **Valuták:** Napoleon 730, arany márká 4650, líra 134, török líra 109, angol font 935, francia frank 960, svájci frank 37, líra 720, drachma 310, dinár 350, dollár 19450, lengyel márká 34, osztrák korona 2750, magyar korona 27, szokol 580.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMAI. — (aug. 12.) Belgrád 1269—1277, dinár 1249—1271, Bucuresti 363—367, lej 363—369, Páris frank 3326—3356, svájci frank 13809—13909, szokol 2101—2117, Prága 2102—2114, Newyork 70960—71390.

Kertészeti kiállítás Budapesten. Budapestről táviratozzák: Csütörtökön nyílik meg az országos kertészeti kiállítás, amely a magyar kertgazdaság fejlettségét hivatott igazolni. A kiállítás jelentőségét fokozza az a körülmény, hogy a magyar kertészet már évtizedek óta sikerrel konkurrál az olasz kertészettel.

MOZI

xx Az aradi marosparti nyári mozgósizásban ma, csütörtökön este kerül bemutatásra az „Anyá és gyermeke” című gyönyörű 6 felvonásos dráma Henny Portennel! Kezdeté pont fél 10 órakor.

xx Csütörtökön és pénteken vetíti még az aradi Apolló a „Zöld kísértés” című hatfelvonásos apacsdramát, amelyet napról-napra zsúfolt ház néz végig. Az ötletes rendezés egy francia vándorcirkusz belső életét használja föl a megkapó cselekmény millió gyanánt és frappáns vonásokban eseteli Bitou bohóc tragédiáját. Az előadások 6. és 8 és negyed tízkor kezdődnek.

xx A birkenhofi rejtelem ma utoljára az aradi Urániában. E nagystílusú film drámának cselekménye végletekig fölfokozza a közönség érdeklődését és a kiváló rendezés a dráma minden

egy-egy jelenetét a legnagyobb precizitással készítette elő. A darab főszereplője Henny Porten, a tökéletesen megalkotott nagyvonalúsággal és közvetlenséggel játsza meg szerepét. Az előadások 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Széhiárosok” az aradi Urániában. Csütörtökön kerül bemutatásra ez a nagystílusú ötfelvonásos bűnügyi dráma, amely egy nagy aranybánya kitermelése körül lejátszódó bűncselekményben meríti ki tartalmát. Izgalmas szituációk egymásutánja tartja ébren a közönség érdeklődését, amely teljes lélekkel követi a darab főszereplőjének, Paul Hartmannnak ragyogóan megjátszott sorát. A darab többi szereplői Olga Tóthoff és Werner Fuch kitűnően illeszkednek a kiváló együttesbe.

xx Az Apolló és Uránia színház minden előadás keretében vetíti az aradi mintavásárról készült szenzációsan sikerült mozifelvételt.

xx A Hellas Sport Club sportünnepeiről és versenyeiről készült gyönyörű filmfelvételt csütörtök estétől kezdődőleg vetíti az aradi marosparti mozgóképszínház.

A felelős szerkesztő:

RETHY JÓZSEF

távollétében a szerkesztésért

KAROLY SANDOR

felel.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlötték nem vállaltuk felelősséget.

OVAS.

Rosenberg József volt kereskedelmi ügynök nincs feljogosítva, hogy cégünk nevében megrendeléseket felvegyen és összegeket inkasszájon, miért is esetleges általa inkasszált összegeket nem ismerjük el.

Fleiszig és Hirschfeld.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik drága halottunk

Lászlóffy Vencel Bódogné

végtesztességén megjelenésükkel, részvételükkel és virágaikkal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mond köszönetet

4569

a gyászoló család.

ARADI KÖZPONTI ÉTTEREM (CAFFE RESTAURANT)

Minta konyha. —: Minta borászat. —: Dreher-Haggenmacher sör.

Reggeli:

A szállodai vendégek részére az éjjel minden órájában.

Nyitva reggel 7 órától. Villásreggeli 9 órakor.

Dél előtt friss csapolás!

Ebéd:

Elsőrendű francia és erdélyi konyha.

Menü rendszer.

Abonoma 30 és 40 lej.

Délután a kertben: dominó, sakk, kártya.

Vacsora:

Menü rendszer.

Abonoma 20 és 30 lej.

Este 10 órai kezdettel

Salon parkett bár.

Hangverseny számok szóló és duettek. Szóló és duett táncok

Esküvők,

Bálak,

Bankettek,

Társasvacsorák

KÜLÖN

TEREMBEN!

Parkett-tánc.

Belépti-díj nincs! —: Tányérozás nincs!

Ketta a fellépő szereplők részére 10 lej.

Jean Prestean a világhírű hegedűművész **minden este hangversenyez az aradi Nyári mozi vendéglőben.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvilágos az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjt szavak szerint számítjuk. — Minden szó hétköznapi 2 lej, 50 bant, vasárnap 3 lej. — Vasárnap betűvel 5 lej, ill. 6 lej. — A vasárnap betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznapi 25 lej, vasárnap 30 lej. — A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűvegi, amelyek tartalmánál fogva aradai alakjában nem közölhetők, azt minden egyes esetben megváltoztatás, illetve helyesbítés. ***** Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. *****

Alkalmazás.

UJSÁGÁRUS bodások azonnal felvételnek Sándor Hirlapiroda Arad. 1006

GYAKORLOTT OSTYASÚTO és ostyafőző és kezelőleányokat, ugyazintón egy férfi előmunkást felvessz Gábor családegyház. Arad. 4600

MINDENES, ki a főzésben segédkezik, jó fizetéssel azonnal, esetleg 15-óra felvételnek. Arad, Str. Caragiale No. 19. (Csikó Gergely-ucca) 19., I. emelet. 4540

TÖBB ÉVI gyakorlattal export és import declarans állást változtatná. Cim Rudolf Mosse Arad. 10258

BORBELYSEGÉD, egy jó megjelenésű 20 éven felüli önálló munkás, aki biztos existenciát óhajt, azonnal, vagyis 8 nap munka felvételnek. Zeikits Vladimir Arad. 4599

NYOLC HÓNAPOS fiúgyermek mellé keresek azonnali belépésre jobb gyermekleányt. Arad, Piata A. Iancu 17., I. emelet. 4625

FOMOLNARI állást keresek 4, vagy 6 járatu vámmalomban, rész vagy fixre. Szőke Lajos főmolnár Sanpetrugerman (Németzentpéter.) 4610

INTELLIGENS fiatal leányt két heti kiegészítésre pénztárkezeléshez felvessz a Rozsnyay gyógyszerár Arad. 4607

EGY jobb családból való iparos 16 éves leánya, gyermek mellé ajánlkozik azonnali belépésre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4608

GYESES fehérneművarró keresetlik. Fischer Arad, Neuman palota, II. 21. 4609

INTELLIGENS nő, házvezetőnői állást keres, magános urhoz is és vidékre is megy. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4606

MEGBIZHATÓ minden szakszóné jó fizetéssel azonnala keresetlik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4605

KEZTÁGU családhoz minden felvételnek gyorokra. Jelenkezni lehet Arad, Strada Episcopul Radu (Magyar-ucca) 21., I. emelet. 10259

ELSŐRENDÜ masamódleányok, kik önállóan dolgoznak, felvételnek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4611

GYESES kezű, közimunkában jártas leányt keres a „Favorit-szalón” Arad, Strada Fővárosi (v. Kossuth-ucca) 10. 4612

GYAKORLATTAL bíró irodistáns felvételnek Ehrenfeld fűszernagykereskedésén Arad. 4614

KÖNYVELESBEN kellő gyakorlattal bíró, emélnül fűdó urileány állást keres. „Szoralmás” című leveleket „Fortuna” irodában, Str. Consistorului 31., továbbít. 1029

EICHSDUTSCHER Kaufmann sucht Beschäftigung für halbe Tage als Korrespondent oder Buchhalter. Angebote unter auch Englisch an die Administration des Aradi Közlöny. 4623

ANICUR kisasszony perfect és egy jó találatból való fű és leány tanulóknak felvételnek. Székely hölgyfodrász Arad, Ohus-palota. 4621

VOLT ÖNÁLLÓ kereskedő, utazói vagy üzletvezetői állást keres rőfös vagy rövid-áru szakmából. Szives megkereséseket kérés Lővi Géza szűcsőház Arad, Piata Catedrali 12. 4624

PIATAL házaspárhoz minden szakszóné felvételnek. Csobód fogászati műterem Arad, főpostával szemben. 4616

Lakás.

CSINOSAN bútorozott lépcsőházi bejáratu szoba azonnala kiadó. Cim Rudolf Mosse Arad 10259

Vétel és eladás.

GYERMEKKOCSI fedeles, jókarban, megvételre keresetlik. Arad, Calea Aurel Vlaicu 18—32., Astra motorgyárral szemben. 4615

SZÖNYEGEK, függönyök, közimunkastorok, ruhára való kék selyem, antik szalon, antik órák, íróasztal készletek, hintaszék, virágállványok, szalónok, nagy Singer gépek, 7 fiókos szekrény, közimunkák, scheslon, scheslon-terítő, puffok, vitrin, komplett háló, uri és leány-szoba, gyermekkocsi stb. stb. eladó k. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. e., jobb. 1000

PALLAS LEXIKON 18 kötet 3000 lej, Révai Lexikon 14 kötet 9000 lej, Papini: Krisztus Története 360 lej Knicszer papirkereskedőnél Arad, Bulv. Régele Ferdinand 21. 1114

ELŐNYÖSEN értékesítheti eladni szándékolta bútorait, szőnyegeit, háztartási cikkeket, antik tárgyait stb., ha eljuttatja sürgősen Arad, Str. Consistorului 12. (v. Batthyány-ucca, I. em., jobb. o. d.) al. 100

EZÜSTÖT, antik bútor magas árban veszek, két új angol fotel 6000 leiert eladó. Biedermanier garnitúra restaurálva 18.000 lei. Salon Artistique Arad. 2601

MINTAVÁSÁRRÓL maradt 3 drb. hintó olcsón eladó. Megtekinthető: Majoros kocsigyár, Arad, Str. Dorobantilor 31. szám. 4601

MACULATURA PAPIR 5 kg-os csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Műtrágya
„Mezőgazdák”
Kereskedelmi
részvénytársaságnál,
Arad, Str. Mircea Staneson 2.

Üzletel.

EGY jóforgalmu fűszertüzlet a belvárosban, trafik és italmérési joggal, eladó. Értekezhetni Arad, Str. Episcopul Radu 25. (v. Magyar-ucca). 4501

EGY-KÉT szobás külvárosi modern lakás fűszertüzlettel, olcsón átadó. Arad, Str. Doamna Balasa 191., Mayer. 4620

BÉRBEADÓ a Radnai-ut elején 120 m² nagyságú világos helyiség, raktárnak vagy csendes műhelynek. Érdeklődni: Arad, Piata Luther 2., I. em. 6. 4615

JÓL bevezetett fa és széntelep, elutazni miatt, sürgősen eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4613

Különféle.

PÉNZKÖLCSONÖKET banktól, legelőnyösebben folyósítottak. HAASZ-irodája Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-ucca) 12. szám. 16657

MOSOTZI-telepen, kövesut mellett egy 130.000 lej értékű 2 szobás lakásu új magánház, 50.000 lej bankkölcsönnel terhelve. Továbbá egy 200 éves nagy könyv és egy ruhaszekrény, valamint egy Schunda-féle pedálos cimtalom, eladók Baross-ügynökségnél, Arad, Str. Consistorului (v. Batthyány-ucca) 9. sz. 4622

Harisnya

női, férfi- és gyermek-harisnya minden színben és minőségben 28 lej; a legfinomabb cérna minőségig 145 lej; Mezők közimunka- és szabókelei, valamint rövidruk 4292 a legolcsóbb árak mellett!

Begvő A
Arad, Str. Eminescu 13 (v. Deák Ferenc-ucca)

Str. Ciosca (Szent László-u.)

közfűtlen közelében a város egyik legszebb

uriháza

3. esetleg 5 szobás elfoglalható lakással eladó. Bővebbet: Győrffy „Mures” irodájában Arad. 15184

Ghirocon (Györökön)

4 kis holdas szőlő 3 szobás kolnával, bútorral, jó felszereléssel és terméssel 280.000 lejért eladó. Bővebbet: Győrffy „Mures” irodája Arad.

Aki olcsón és szolidan

akar építkezni, avagy házat javítani, átalakítani, kérjen tervet és költségvetést

KrónésVandracsek

építések és építőmesterek tervező- és vállalati irodájától ARAD, Strada Tace Ionescu (Sározy-ucca) 7. szám. 1028

Aradi Kereskedelmi és Iparkamara.

HIRDETMEY.

A Kereskedelmi és Iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a folyó évi szeptember havi kamarai választások lajstromai 1925. augusztus 12-étől a kamarai hivatalos helyiségében és a Város-házán k-függesztettek és azok a hivatalos órák alatt (9—13) betekinthezők.

Kereskedelmi és Iparkamara.

A bécsi nemzetközi mintavásárra

Bécsbe és vissza olcsó utazási alkalom. Jegyek, vásár-igazolványok és visumok 50—80% engedménnyel azonnal kaphatók. Bővebb felvilágosítást ad „IDET” utazási és szállítási iroda Arad, a téli színházal szemben. ▼▼ Telefon 306.

Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-téri)

üzletes érheletes ház felérésze jutányos áron eladó. Bővebbet:

Győrffy „Mures” irodájában.

Nagyforgalmu fűszer- és textil üzlet,

ezenkívül a város legforgalmasabb uccájában egy régi bevezetett

kalapszalón

olcsón átadók. — Bővebbet: Győrffy „Mures” irodájában, Arad.

Friss hal

érkezett 1287

Luttwak József céghez, Arad.

Aradi gyárosok
és iparosok részére, kik Bucaresti komoly képviselőt óhajtanak, ajánlkozik: **Leonte Silbermann**, Bucuresti, Str. Solari No. 7. 4619

Györöki nagyvendéglő

villanyos gépcentrá, mozisinházzal és a házban levő jegyirodával 4552

eladó.

Ügynökök díjaztatnak. Érdeklődni a tulajdonosnál a vendéglőben.

A biharmegyei osorheh Eternit gyár Meteor 3148

Asbest táblái
a legtartósabbak. A tetőt nem szükséges gondozni és javítani. Jobb és olcsóbb, mint a bádógból készült. — Kapható a **FERARIA S.A. CLUJ** (Kolosvár) Calea Victoriei 29. Telefon 4-40., 347.

Ujságmakulatura
5 kgr.-os csomagokban — kapható a kiadóhivatalban

egolcsóbb és legedesebb megpetést szerez hozzátartozóinak, ha

cukorkát vagy csokoládét visz Gábortól

Detail eladás: Arad, Str. Alexandri (Salac-u.) I. Gyártólap Str. Guza Vada 1.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavidálat